

**ЛАРШ АЛИН**  
**ВРЪЩАМ СЕ У ДОМА НЕЖЕН**  
**И МИЛ**

Превод от шведски: Вера Ганчева, —

[chitanka.info](http://chitanka.info)

Когато Съорен Хелгрен се върна у дома малко пийнал, той си събу в антрето само галошите. Килна си шапката на тила, закопча палтото си и бавно влезе вътре, като се опитваше да си придаде весел и нехаен вид.

— Ето че се връщам. Очакват ли ме? — попита той малко жлъчно.

И протегна на жена си една кесия.

Тя бършеше прах. Тъкмо бе свалила сума предмети от скрина и ги бе струпала на масата. Само преди минута бе грабнала парцала, но сега се правеше, че уж отдавна е погълната от тази работа. А всъщност току-що се беше отдалечила от прозореца. Прекарала бе там дълги часове, вирайки се да го види, като си идва.

— Нали щеше само да отскочиш и да се върнеш — обади се тя.

— Отскочих и се върнах — ухили се той.

— Щеше да се върнеш най-късно в един часа.

— А сега е шест.

— Защо не си държиш на думата?

— Няма ли да погледнеш какво има в кесията?

— Остави я там — посочи тя. — Нали виждаш, че бърша прах.

— Не ми харесва твоят тон.

— Защо не се съблечеш?

— Защо не погледнеш какво има в кесията?

— Съблечи се — подкани го пак, но надникна в кесията.

Тя съдържаше няколко ябълки, два портокала и малка чепка синьо грозде.

— Каквото и да казват, паднал ти се е внимателен съпруг — каза той и я хвана под брадичката.

Тя рязко се отдръпна.

— Точно така мисля и аз. Съблечи се, Съорен! Престори се, че не я чува и започна да обикаля около масата, като си подсвиркуваше.

— Няма ли писма?

— Не — отговори тя.

Той застана пред писалището и се зае да рови в някакви книжа. Продължаваше да си подсвирква. Пак тръгна да обикаля около масата. Шеговито запристъпва отначало на токовете на обувките си, а след това затропа с върховете им. Тя продължаваше да бърше прах, без да

поглежда към него. Когато се озова зад гърба ѝ, започна да отмерва ритъма на уанстеп. Заситни припряно. Това беше зов.

— Не чу ли? — попита и изтропа още три пъти.

Но тя продължаваше да бърше прах, застанала гърбом към него. Тогава той я хвана през кръста и се опита да я целуне по шията. Тя го отблъсна и извика:

— Остави ме на мира!

— Аха, така, значи! — намуси се той. — Не ме очакват с радост у дома. Да, да, тогава ще трябва да изляза пак.

Придаде на лицето си крайно пренебрежително изражение и изпъна тялото си назад.

— Е, аз тръгвам...

— Остани! — извика тя и се извърна. — Трябва да останеш!

Впи в него тъмни, отчаяни очи.

Беше русокоса и снажна. Много ѝ отиваше синята рокля, върху която бе препасала бяла престилка. Ръцете ѝ бяха пухкави и силни, брадичката — широка, устата — упорита. Приятелките ѝ често казваха, че ще съумее да подхване Съорен „умната“. Разбираше какво имат пред вид, но никога не съумя да прибегне до „умен подход“. Не можеше да го прикотка. Не можеше да се преструва, че ѝ е весело. Не можеше да забрави, че е пиан и че се е провинил.

— Цункай ме — каза той.

— Скъпи Съорен, знаеш, че ти желая само доброто. Съблечи се!

— Цункай ме — инатеше се той.

Тя се насили вътрешно, пристъпи към него, свади му шапката и го поглади по косата. Той повдигна брадичката ѝ и я целуна. Тя не можа да задържи две сълзи, които покапаха по бузите ѝ.

— Защо плачеш? — учуди се той. — Връщам се у дома нежен и мил.

— Трябваше да си дойдеш, когато обеща — каза тя и го поглади по гърдите. — Аз стоях и чаках...

— Нима не ми вярваш? — попита той.

— Мога ли да ти сваля палтото?

— Не е толкова бързо.

— Но няма никакъв смисъл да стоиш тук облечен — настоя тя. — Свали го и се излегни да починеш. Ще ти сготвя нещо много вкусно за вечеря.

— Не съм гладен.

— Разбира се — горчиво отбеляза тя. — Ти несъмнено си киснал в „Рунан“ и си ял и пил.

— Но сега се връщам у дома нежен и мил — възрази той.

— Колко пари прахоса?

Сьорен отстъпи крачка назад, с вид на страшно засегнат. Удари с юмрук по масата и изкрещя:

— Когато се връщам у дома нежен и мил, искам да гледам весели лица, инак отново ще изляза. Ясно ли е?

— Свали си палтото — помоли тя и се приближи към него, като се опитваше да го съблече, но той отблъсна ръцете ѝ.

— Връщам се у дома нежен и мил, а ме посрещат кисели мутри — кресна Сьорен. — Не е чудно тогава, че предпочитам да бягам, щом съм сглупил да се оженя за такава като тебе. Ако не бях толкова добър, никога нямаше да се прибера. А аз се връщам у дома нежен и мил, купил съм ти и плодове, пък ти дори не искаш да видиш какво има в кесията.

— Видях — каза тя.

— Но не ми благодари, дявол те взел! — изкрещя той.

— Благодаря — протегна му ръка, ала той я отблъсна.

— Не виждам да изпитваш и капчица благодарност, проклета лицемерко! — викна пак.

— Нека е така — каза тя и усети, че силите я напускат.

„О, мислеше си, защо не съм създадена другояче! Би трябвало да съм като Ана. Тя се смее и ѝ е весело, когато и да се прибере мъжът ѝ. Прикотква го, съблича го, тика го в леглото. Понякога я бие, но Ана и тогава му се усмихва. Човек би помислил, че е безчувствена, но това не е вярно. Тя страда. Аз я познавам. О, би трябвало да съм като нея!“

Отиде в кухнята. Сьорен пак си наложи шапката. Килна я на тила си. Жълти кичури паднаха на челото му. Толкова много го харесваше. Би искала да го притисне към себе си. Би искала да му каже, че сама се ненавижда, загдето няма по-лек характер, и че не е такава, каквато той би искал да бъде.

— Връщам се у дома нежен и мил — обади се Сьорен.

Той страшно се зарадва на тези думи. Макар да ги бе казал вече няколко пъти, имаше чувството, че чак сега разбира значението им. Няма по-правдиви думи! Съвсем точни са, мислеше той и ги закова на

тавана, откъдето те увиснаха като трапец, на който можеше да се люлее цял живот, без трапецът да се скъса.

— Връщам се у дома нежен и мил — заяви още веднъж. Знаеш ли, че можех да остана много по-дълго в града? Сега можех да се забавлявам безумно. А вместо това се връщам у дома нежен и мил към една темерутка. Майната му, колко нежен и глупав съм всъщност!

Тя крачеше напред-назад из кухнята, без да знае какво да предприеме.

— „Я остани с нас, казваше ми Рикард, все ще се върнеш по някое време у вас.“ — „Не, заявих аз, моята мила женичка ме чака. Искам да се прибера при милата си женичка.“ — „Да не би да си под чехъл?“, извика Рикард. „По дяволите, ядосах се аз, но обичам да съм си у дома. Обичам милата си женичка, защото е ужасно прекрасна.“ — „Ела с мен поне до «Гамбринус»“, увещаваше ме той. „Не, в никакъв случай, отказах аз, ще си ида при милата женичка.“ — „Не си добре, рече Рикард, след малко ще се впуснем в такъв страхотен живот. Надушил съм една къща с готини мадами. Дяволски съм сигурен, че ще докопам някое парче, преди да се е мръкнало. После ще ми дойдеш на гости, Съорен. Ще се забавляваме адски у нас“, казваше Рикард. „Не, настоявах, сега ще си вървя у дома: Ще отскоча до «Бере» да купя малко плодове на жена си. Тя страшно мечтае за витамини“, заявих аз и говорех само хубави работи за теб, проклета темерутко.

Тя стоеше до печката с гръб към него.

— Връщам се у дома нежен и мил — каза той пак и отново изпита буйна радост, че е намерил тези думи. Висяха като трапец над главата му, трапец, на който можеше да направи най-различни удивителни салта. Грабна цяла шепа събития, хвърли ги нагоре, а трапецът се оказа дяволски устойчив, с каквото и да го товареше. Понякога дори увисваше само на едната му страна и трапецът пак оставаше здрав.

— Връщам се у дома... — произнесе само.

Остана много изненадан, че си е у дома. Невероятно странно бе, че стои точно там, където стоеше в момента.

— Мили боже! — извика. — Можех да отида с Рикард. Той е такъв веселяк. Ух, как щяхме да се веселим сега! Можехме да отидем в някое заведение и Рикард щеше да намери по някое парче. Щях да

лежа при готина мадама. А вместо всичко това аз взех, че се върнах у дома.

— Съорен — поде тя, пристъпи към него и сложи ръце на раменете му. — Знаеш, че искам само твоето добро. Съблечи се. Отидеш ли в града, утре само ще се каеш. Ако не мислиш за мен, поне мисли за парите.

Той я отблъсна на един лакът разстояние от себе си.

— Като те гледам — каза, — все повече се учудвам, че съм се върнал у дома. По дяволите, наистина трябва да съм страшно мил! Като те гледам, кръвта ми нахлува в главата — та аз трябва да съм най-милият мъж на земята.

Тя го пусна и не знаеше какво да направи.

— Майната му, колко съм мил! — изкрещя той.

Тя искаше да може да се усмихва. Искаше да може да се шегува. Ана умееше да се справя с мъжа си, когато оня се прибираше пиян. Макар сърцето ѝ да се свиваше, Ана можеше да се смее и усмихва. Той не биваше да разбере колко ѝ е тежко. Ана бе чудесна жена. Никога не ще бъде в състояние да я достигне. Не можеше да гледа леко на това. Не можеше да пренебрегне онова, което считаше за редно и правилно да премълчи. Тя бе окована, бе затворница и знаеше това, но какво да стори?

Отиде в килера и извади купа, пълна с картофи. Занесе купата на умивалника и се зае да мие картофите. Нямаше смисъл, защото на нея самата не ѝ се ядеше, пък и той не бе гладен. Ала трябваше да прави нещо, за да се разтовари поне малко.

— Връщам се в къщи нежен и мил — обади се отново Съорен, но сега гласът му не прозвуча тъй безгрижно.

Огледа се наоколо с безизразно лице. Думите не образуваха вече трапец над главата му. А ограда между него и нея. Поне да бе оценила това, че все пак се е върнал, мислеше си той. Поне да се бе зарадвала на кесията с плодовете. Поне да бе разбрала, че не само не се е поддал на изкушенията, но че и много нещо е преодолял, че е преодолял най-трудното — тогава нямаше да стои с палто и шапка, а щеше да я прегърне.

— Връщам се у дома нежен и мил.

Но вече не можеше да измъкне нищо от тези думи. Отчая се. „Мили боже, помисли си той, толкова нелеп и неудачен е нашият брак.

Толкова нелеп и неудачен съм аз самият. Би трябвало да бъда друг. Тюра заслужава по-добър съпруг. Всички казват, че тя е най-чудесната от всички жени. Такава домакиня! Защо, по дяволите, не мога да бъда тъй чудесен като нея? Защо не мога да получа поне частица от нейната воля?“

Погледна я. Върху бялата си престилка сега бе препасала друга — мръсна, раирана, и седеше на един стол с голямата купа в скута си. До себе си на пода беше поставила бял емайлиран съд с малко вода. В ръка държеше жълта картофобелачка. Беше обелила вече доста картофи. На равни интервали долу в съда цопваше бял, красив картоф. Тя внимателно махаше тънките корици и издълбаваше с острието на картофобелачката всички черни точки. Не след дълго обелките затрупаха картофите в купата. Трябваше да рови все по-дълбоко в тях, за да извади необелен картоф.

Дълго я наблюдава. Униинето му нарастваше. Той не можеше да го носи в себе си, без да изпадне в отчаяние.

— Връщам се у дома нежен и мил! — изкрещя отново. — Но макар че се връщам у дома нежен и мил, посреща ме една гадна темерутка, която пет пари не дава за мен. Достатъчно ми бе само да видя бялото на очите ти, когато се прибрах, за да проумея: боже, какъв глупак съм, че се връщам у дома при тая жена, и то нежен и мил.

Тя мълчеше и белеше. Сега вече ѝ бе ясно, че той ще отиде отново в града. Че ще продължи да пие, да пръска пари, да разнебитва тялото и съвестта си. Че ще отиде у оня Рикард. Че ще се натръска до козирката и че ще имат други жени.

Ах! Вътре в нея нещо експлодира. Защо не бе друга? Защо не можеше да подтисне изискванията си и да му угоди?

— Връщам се у дома нежен и мил — кресна той. — Но тук не се издържа. Чао!

Той се провря през входното отворстие в оградата на своите думи. Чувствуваше, че чупи рекорда по мерзост, но не можа да сдържи презрителната си гримаса, придружена с пренебрежителен жест.

— Чао, темерутко!

Обърна се и започна да си подсвирква. Обиколи няколко пъти масата. После затанцува уан-степ. Прощално:

*Трараран рап-рап! Трараран рап-рап!*

Тя прекъсна беленето на картофи. Взря се в купата, изпълнена с тесни, мръсно сиви, къдрави обелки. Внезапно ѝ се стори, че някакъв мозък, човешки мозък или може би божи мозък, или може би мозъкът на съществуването, е изсипан в купата на коленете ѝ.

Обезсърчението ѝ се уталожил и стана някак определено. Получил свръхизмерение. Обхвана цялата действителност. Нищо не може да се спаси. Нищо не е сигурно. Всичко е достойно за отчаяние.

Болката, която я обзе, бе почти упойваща. Обгърна я като черен облак. Ако това бе продължило още, с нея щеше да бъде свършено, мислеше си тя после. Нямаше да може да живее в този страшен кръг. Нејде от много далеч дочуваше презрителните прощални потропвания на Съорен. Те все повече стихваха и постепенно станаха съвсем беззвучни.

Тогава тя поривисто скочи, втурна се в стаята и се хвърли към него.

— Съорен! Изпитвам ужасен страх! — извика. — Трябва да ми помогнеш!

Вкопчи се в него и се прилепи към устните му.

— О, как те обичам, как много те обичам! — шепнеше, притиснала лице до бузата му. — Прости ми. Вината е моя. И все пак, повярвай ми. Обичам те ужасно много. Бих желала да бъда такава, каквато ти ме искаш.

Той почти изтрезня. Сякаш някакъв леден стълб се разцепил вътре в него. Изпита такъв срам, че не можеше нито да преглътне, нито да си поеме дъх. Усети, че след малко ще избухне в плач, ако тя не престане да му мълви такива думи. О! Би пожертвувал живота си, за да я направи щастлива. Струваше му се, че не е достоен за друго. Да я милва, да я целува: всичко това бе невъзможно и непостижимо. Би могъл да умре заради нея, нищо друго не би изкупило вината му.

— Остави този нехранимайко — обади се той с надебелял глас. — Нека върви в пъклото.

Но тя го притегли в креслото. Свали му палтото, сакото и яката. Двата легнаха един до друг и се притиснаха безмълвни. Минаваха часове. Болката в душите им стихна. Той знаеше, че не се е променил.



Тя знаеше, че не се е променила. Двамата знаеха, че станалото тази вечер ще се повтори може би идната събота, може би някой друг ден. Но осъзнаването на това не бе вече препятствие помежду им. Напротив, помогна им да се усетят един друг по-дълбоко и по-цялостно.

# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.